

להפצת תורתו של הגהיק
רבי הלל פאלאק זצלה"ה
אבדיק סאטערענען
בנעל הקודש הילולים

פרי קודש הילולים

בס"ד | יתרו תשפ"ה | גליון מס' 150 | שנה ג'

דברי תורה על פי הספה"ק "קודש הילולים"

ההשתתפות בצער חזולת נחשבת כסורים

וַיִּקַּח יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה אֶת צִפְרָה אִשְׁתּוֹ מִלְּשֵׁה וְגו' וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ אֲשֶׁר שָׁם הָאָחֵד גְּרָשָׁם כִּי אָמַר וְגו' וַיַּחַד יִתְרוֹ וְגו' (שמות יח, ב-ט).

שבט לוי לא היו בשעבוד, ואף על פי כן השתתפתם בצערם של ישראל נחשבה להם לסיורים, שעל ידם יזכו לתורה, נתן דעתו להשתתף בצערן של ישראל, כדי שעל ידי זה יזכה גם הוא לקבל את התורה.

זהו שלקח יתרו את צפורה אשת משה ושני בניה, שמהם למד, שאף שלא היו בשעבוד, מכל מקום משמותיהם נלמד שמהם השתתף בצערם של ישראל. ולכן "ויחד יתרו", שנעשה בשרו חידודין חידודין, שהשתתף בצערם של ישראל, כדי שיוכל לזכות להידבק בהם ולקבל את התורה.

(ח"א קצא, קצה)

כשהשי"ת יושב בדין אינו דן כדייני בשר ודם

עָמָה יְדַעְתִּי כִּי גָדוֹל ד' מְכַל הָאֱלֹהִים וְגו' (שמות יח, יא).

יש לדקדק, דמשמע שגדול השי"ת מכל האלילים, אך עדיין ח"ו יש בהם ממשות, אלא שהוא גדול מהם.

ונראה לתרץ ד"אלהים" ר"ל דיינים, כמו שנאמר (לקמן כב, ח) "עד האלהים יבוא דבר שניהם", וכן הוא אומר (שם פסוק כז) "אלהים לא תקללי", שהכוונה

לדיינים. וכן כאן, יתרו התבונן והבין שהשי"ת אינו דן כמו כל שאר הדיינים, כי הורה למשה ואהרן להתרות בפרעה, "ועתה שלח העז מקנך" (לעיל ט, ט), ושום דין אינו נוהג כן, להזהיר את הנידון תחילה כדי להציל ממונו. ומזה הכיר יתרו, שאין כוונת הקב"ה להכות אלא רק את המקשה עורפו, שאינו נכבד לפניו. וזהו "גדול ד' מכל האלהים", ר"ל הדיינים.

(ח"א קצה)

שמירת השבת אינה מביאה הפסד ח"ו

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֵשִׂיתָ כָּל מְלַאכְתְּךָ וְגו' עַל כֵּן בִּרְךָ ד' אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ (שמות כ, ח-י).

לוי נס ועלתה בו צלף, וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו. ולכאורה מה חסידות היא שלא חילל שבת. ופירוש בשל"ה הק' (מסכת שבת נר מצוה, ד"ה במחשבה ז"ל רבינו יונה), שאותו חסיד נמנע מלגודרה אפילו אחר השבת, כי לא רצה ליהנות ממה שחשב בשבת על מלאכה.

ובזה אפשר לפרש מה שכתב רש"י, "כשתבוא שבת יהא בעיניך כאילו

פירש רש"י, "ועשית כל מלאכתך", כשתבוא שבת יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה, שלא תהרהר אחר מלאכה. "ברך ויקדשהו", ברכו במן, לכופלו בששי לחם משנה. וקדשו במן, שלא היה יורד בו".

איתא בגמ' (שבת קב, ב), "מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו ונמלך עליה לגודרה, וזכר ששבת הוא, ונמנע אותו חסיד ולא גדרה. נעשה

1. ובשל"ה הק' בפרי וארא (תוספת מוסר, ד"ה אלה) ביאר שלוי קרא את שמות בניו, גרשון קהת ומררי, כדי להשתתף בצערם של ישראל, ורבינו הגהיק זצ"ל מפרש שכן עשה משה בשמות בניו, ולכן ציין הפסוק כאן את טעם שמותם.

למען אחי ורעי אדברה נא שלום!

בעזרת השי"ת לקראת יומא דהילולא רבה של
רבינו הגה"ק הלל בן רבי אליעזר זצ"ל
שיחול ביום א' אדר הבעל"ט

מתארגנת קבוצה נכבדה מצאצאיו, להשתתף ולהתפלל על הציה"ק באוהל הצדיק זי"ע שבסאטורעגען ברומניה.

כל המעוניין לשלוח שמות לתפילה, או שליחות להדליק נרות על הציוון, יכול לפנות למערכת. בנסיעה קודמת נשלחו למעלה מ-700 שמות לתפילה וב"ה רבים ראו את ישועת ד' בזכות הצדיק

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם
בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..." שם בהקדמה

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר
בשבילי איזה דבר בכל שבוע..." קודש הילולים ח"א עמ' ז'

כל מלאכתך עשויה". שאם הרהר במלאכתו בשבת לא יעשנה עוד כלל, אלא יהא בעיניו שכבר נעשתה מלאכה זו, ושוב אין צריך עוד לעשותה אפילו אחרי השבת. ואם יעלה על הדעת שנמצאת השבת מפסידתו ממלאכתו, ידע שמן השמים ימלאו חסרונו. והראיה, מהמן שלא ירד בשבת ולא הפסידו מכך, מפני שבחול ברכם הקב"ה בלחם משנה.

ולכן נסמכו ב' הפסוקים, "ועשית כל מלאכתך", כנ"ל, כאילו כל מלאכתך עשויה, ולא תפסיד כלום. וכמו שנראה ממה ש"ברך ד' את יום השבת ויקדשהו", שברכו במן, שירד להם לחם משנה בחול, וקדשו בשבת, שלא ירד בו. וכך גם אתם תתברכו, וכמו אותו חסיד שנעשה לו נס ולא הפסיד עקב השבת.

(ח"א רג)

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

ביאור הכתוב יענו בקול

יזיהי קול השופר הולך חזק מאד משה ידבר והאלקים יענו בקול.

פירש רש"י, כשהיה משה מדבר ומשמיע הדברות לישראל, שהרי לא שמעו מפי הגבורה אלא 'אנכי ולא יהיה לך', והקב"ה מסייעו לתת בו כח להיות קולו מגביר ונשמע, עכ"ל. הרי שפירש יענו בקול' על הגבהת קולו של משה.

ולכאורה פירושו הוא נגד סוגיית הגמרא במסכת ברכות (דף מה:), אמר רבי שמעון בן פזי, מניין שאין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא, שנאמר 'משה ידבר והאלקים יענו בקול'. מה ת"ל 'בקול', בקולו של משה. וכתבו שם התוספות (ד"ה בקולו של משה), פירש רב אלפס, "בקולו של משה", מסתמא משה בכל כחו היה עונה כדי להשמיע קולו לכל העם, אבל הקב"ה לא היה צריך להרים קולו, שהרי לא היה מדבר אלא למשה לבד. ואפילו הכי היה מגביה קולו, כדי שלא יהא קולו של משה המתרגם רם יותר מקולו של הקב"ה שהיה קורא, עכ"ל התוס'. ולפירושים יענו בקול' היינו קולו של הקב"ה.

ונראה לי ליישב בע"ה על הנכון, עפ"י מה שכתב המהרש"א בחידושו אגדות, שהתוס' הבינו שהקב"ה הוא הקורא, ומשה הוא היה המתרגם. ולולי דבריהם היה נראה לפרש, דמשה היה הקורא והקב"ה הוא המתרגם, דמשה לא היה קורא רק בלשון הקודש שאין הכל מבינים בו, אבל דיבורו של הקב"ה היה בו ע' לשון. כדאמר' פרק רבי עקיבא (שבת פח:), כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה היה נחלק לע' לשונות, והיינו שהיה מתרגם לכל אחד כפי הלשון שמבין, ותו לא מידי וק"ל.

ועפ"י דבריו יש ליישב את פירוש רש"י בחומש. דהנה קשה, מדוע היה מוכרח בכיכול הקב"ה לעשות נס להגביה קולו של משה, הלוא לפי פירושו של המהרש"א, השי"ת היה המתרגם ומשה היה קורא, ולא היה צריך לנס, כי הקב"ה היה יכול להנמיך קולו כנגד קולו של משה רבינו. אבל כדי להשמיעו דין זה, שאין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא, על כן הגביה את קולו של משה הקורא כנגד קולו של הקב"ה, ויליף הגמרא לימוד זה שפיר.

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח ישראל כהן הי"ו ולבנו הרה"ח מרדכי הי"ו לרגל נישואי הנכדה-הבת הכלה תחי' עב"ג החתן יעקב ביינער ני"ו בן הרה"ח מנחם נחום הי"ו החתונה תתקיים אי"ה ביום ראשון אור לי"ח שבט באולם השמחות בשיכון סקווירא בניו יורק

הרה"ח ישראל פולק הי"ו ולבנו הרה"ח דוד הי"ו לרגל נישואי הנכד-הבן החתן שמעון אלעזר ני"ו עב"ג הכלה תחי' בת הרה"ח בן ציון אדלר הי"ו החתונה תתקיים אי"ה ביום רביעי אור לכ"ב שבט באולם השמחות "בית רוזן" בקרית בעלזא ירושלים

הרה"ח חנניה יו"ט ליפא הערשקאוויטש הי"ו [בן הרה"ח מרדכי ז"ל ותבדלחט"א מרת י. הערשקאוויטש תחי'] לרגל נישואי הנכדה-הבת הכלה תחי' עב"ג החתן יואל פעלדמאן ני"ו בהרה"ח גרשון מנחם יקותיאל הי"ו

הרב שמעון טייטלבוים הי"ו ולחתנו הרה"ח יוסף טרום הי"ו לרגל נישואי הנכד-הבן החתן יהושע ני"ו עב"ג הכלה תחי' בת הרה"ח שלום אוברלנדר הי"ו

הרה"ח איתן אליעזר כרמלי הי"ו ולבנו הרה"ח יוסף חיים (יוסי) הי"ו לרגל שמחת הבר מצוה של הנכד-הבן דוד נריה ני"ו

יהי רצון שיזכו לרווחת מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

נא להתפלל וללמוד לזכות הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

לעילוי נשמת

הרה"ח יעקב עקיבא קאפל לוינשטיין בר"ר ישי ז"ל נלב"ע כ"ו שבט תשפ"ד

הרה"ח יעקב דב קרויס בהגה"צ בנימין זאב ז"ל נלב"ע י"ד שבט תרפ"ד

תנצב"ה

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קודש הילולים בהקדמה)